గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి బుధవారము శనివారము ప్రకటింపబడును.

REGISTERED No. N. 45 | హైదారాబాదు—దక్కన్. | REGISTERED No. M. 2185

సంపుటము ౨ } ప్రభవ సంవత్సర వైశాఖ శు॥ ౧౦ బుధవారము. (౧౧ మే ౧౯౨౭) { సంచిక ౨.

విద్యార్థి పరిబోధము.

శ్రీ శేషాద్రి రమణకవులు, శతావధానులు

మ॥ [illegible] ఆంధ్రదేశమున జన్మించిన [illegible]
[illegible] గ్రంథసంతతు
లలో [illegible] అనన్యోత్సేకము
[illegible]
[illegible]

సీ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ప్రజలకుదండుగా [illegible]

సీ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ఉ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

గీ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
ప్రేమమైతెలుపు బోధామృతంబు

గీ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ఉ॥ [illegible] ప్రపంచము [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

పుస్తక పరీక్షణము.

[illegible] ఆంధ్రమంత్రులు. గ్రంథకర్తలు శ్రీ శేషాద్రి రమణకవులు. శతావధానులు [illegible] గ్రంథమాల [illegible] జిల్లా [illegible] ఈ గ్రంథమందు [illegible] విద్యారణ్యులు, మాధవుడు, [illegible] వీరి జీవిత చరిత్రము [illegible] ఈ గ్రంథము [illegible]

సజ్జన సంఘము.

బాలకవి [illegible] వీరభద్రశర్మగారు.

సీ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

కం॥ [illegible] సజ్జనులకు
[illegible]
[illegible]
[illegible]

కం॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

కం॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

కం॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

కం॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

హనుమంతుని జన్మస్థాన నిర్ణయము.

హనుమంతుని జన్మస్థాన సందర్భమున [illegible] వ్యక్తీకరించిరి:—

* హనుమంతుడు పురాణములలోని కల్పిత పురుషుడనియు, రామాయణములో వానరుని గురించి వ్రాయబడినదంతయు కట్టుకథయనియు కొందరభిప్రాయపడుచున్నారు; కాని ఇది సత్యము కాదు. హనుమంతుడు చారిత్రక పురుషుడు, చరిత్రాత్మకమైన ఆధారములు [illegible]. హనుమంతుని జన్మస్థానము అతని జీవిత చరిత్రలోని ముఖ్యాంశము [illegible] మన నిజాం రాష్ట్రములోనే గలదు. [illegible] నిజాం ప్రభుత్వపు [illegible] అనగొంది రాజాగారి సంస్థానములో [illegible]. ఇదియే అంజనేయుని జన్మస్థానము. హనుమంతుడు సుగ్రీవుని మంత్రిగా నుండెను. సుగ్రీవుని రాజధాని అనగొందయో లేక [illegible] గ్రామమో [illegible]. హనుమంతుడు [illegible] బ్రహ్మచారి. అద్భుతమైన శారీరక బలసంపన్నుడు. సముద్రమును దాటి [illegible] రామాయణమున [illegible] సముద్రమును [illegible] స్పష్టమగును. ఇట్టి బలపరాక్రమ ప్రదర్శనములను [illegible]. ఇంగ్లీషువారును [illegible] హనుమంతుని [illegible] నిదర్శనము. ఇట్టి [illegible] గల శారీరక బలముతోడు అతడు గొప్ప మేధాసంపన్నుడు. పండితుడు. వేదవేదాంగములందు [illegible] విద్యాపారంగతుడు. ప్రథమసంభాషణ సందర్భమునందే [illegible] రాముడు [illegible] పాండిత్య ప్రభ [illegible] విస్పష్టంబయ్యె. శారీరక బలము, పాండిత్యములకు తోడు గొప్ప సేనానాయకుడుగా నుండెను. రాముని సైన్యమునకు [illegible] సర్వసేనాధిపతిగా నుండెను [illegible] [illegible] నిదర్శనములు [illegible] [illegible] నుండెను. [illegible] గొప్ప [illegible] ఆతని జీవిత చరిత్ర [illegible] దృష్టితో [illegible]

[illegible] హనుమంతుని [illegible] [illegible] గొప్ప [illegible]. [illegible] హనుమంతుని [illegible] [illegible] హనుమంతుని [illegible] ప్రతి గ్రామమున [illegible] హనుమద్దేవాలయము [illegible] [illegible] [illegible] విగ్రహములు [illegible] [illegible] ప్రతిష్ఠించవలెను. ఇది మన [illegible] అభివృద్ధికి [illegible] [illegible] దేవాలయములలో [illegible] విగ్రహమును [illegible] [illegible] [illegible].

* సూచన:— [illegible] అనగొంది సంస్థానముతో గల పూర్వసంబంధమువలన [illegible] అభిప్రాయపడగలదు.

మన విద్యార్థుల మనోబలము

[illegible]

న్యాయాధిపతులకు హితవు

జస్టిస్ నాయుడుగారి సూచనలు.

[illegible]

కంటి ఆరోగ్యము.

[illegible]

(బలిదాసు) [illegible]

లజపతిరాయిగారి హితవు

[illegible]

[illegible]

క్రొత్త కుబూలియ్యతు.

[illegible]

గోలకొండ ప్రతినిధి

చుంబనము (ముద్దుపెట్టుకొనుట)

ఆయుక్షీణమునకు కారణము — ముద్దు గొనకూడదు నిషేధములు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

శాస్త్రీయ వార్తలు

జిల్లాల వార్తలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాల పరిస్థితులు.

ఈ తాలూకాలో ఏన పంటలన్నియు మంచుచే మునిగిపోయినవి. పండిన చాలా కొద్ది మందుల నెల వెనుకనే ఇంటి బాటుగా ముగిసినవి. రాజ్యం పన్నుల వసూలు చేయుచున్నారు.

పిల్లికి కట్టిన గంట కట్టువారెవరు?

మాలినముగా గల పాఠశాలయు రీతి ఉన్నదియు ఉండెను. ఏ నియమముల ననుసరించియో వారికె తెలియును. సర్వోదయా కార్యముల సాయము నొసంగి ఇంటి నుండి యేర్పాటు చేయబడిన సహాయము పెన్నుకు గాదంటి ఈ సంస్థ ... మోసపెట్టుకొని విలసిల్లుచున్నది. తెలియక ప్రభుత్వమునకు గోడు చెప్పుకొను నట్లు ఇప్పుడు వారినుండి తోడు కొమ్ముకొనిరి. ఒక మాసము క్రిందట యుండి వెల్లియను గ్రామములో తాలూకాలోని ముఖ్యులగు సమావేశమై ఈ పన్నుల విషయమై చర్చించిరి. ఈ ఫలితమెట్లుండునో భయపడు రైతులుకు వెనక ముందాడుచున్నారు.

ఉరమ్మ—వాముల దేవర.

వనపర్తి సంస్థానములో పానగల్లు అను ప్రసిద్ధమైన కోటకలదు. అచ్చట మొదటి దేవర యున్నది. కావునే యీ మెను పానగంటి యీదమ్మ అని యందురు. ఈ దేవరను మహబూబు నగరము జిల్లాలోని ఏ తాలూకాయందును కర్నూలు జిల్లాలో కొంత భాగమందును కొలుతురు. ఈ దేవర వాములు—చొప్పగడ్డి కుప్పలు—వీనిపై నాగరించి యుండును. ఆ మెను కొలువని వాములన్నియు నంటుకొని పోవునట. ఈ తప్పను దేవికి ఇతర దేవతలవలెనే గొర్రెలపై వాల్మీకి, మొదలు బ్రాహ్మణుల వరకు గొర్రెలపై పసుపు కుంకుమ నైవేద్యములు పెట్టిన పిమ్మట ఉపయోగించెదరు. ఇట్లు చేయుట గ్రామ శాంతి యుండును, గ్రామ శాంతి కొరకే పరిగా సొప్పను. ఇట్టి సందర్భమున కోళ్లు బలి యొగ్యములు ... ధర్మకై కొందునవి.

ఈ తాలూకాలో నన్ని గ్రామములు ఆ దేవర పూజలు జరుగుచున్నవి. అమ్మవారి గుడుల ముందర ప్రవేశము లేదనవి. అమ్మవారికి సంవత్సర ఉత్సవము దొడ్డదున్నదో ప్రతివాడును తమ బంధువులను పిలిపించి విందొనర్చుచున్నాడు. ఈ దేవరను కొలువని వాని వాములను అమ్మవారంటు బెట్టునను ఇది తప్పను చెప్పునే పోతులు పాపను ... అమ్మవారికి తెలియని యమాయిక ... పోతుల బలి చేయుదురు. ... చేయుటకు ఈ దేవర కొలువని వారి ... నెవరు ... కనుక బండ్లు పెట్టి ... వారిని పిల్లల యొక్క ...

హిందూ మతమందెంత యనగ ధర్మకై చెప్పి నవల చేసినన్ని, జీవహింస పేరుతో యజ్ఞమునకు హింస నవులకు ముక్తిలేదు.

ఈ సందర్భమున జగద్విఖ్యాత కవీంద్రుడైన రవీంద్రుని (త్యాగము—Sacrifice) బలియను నాటకమున ప్రాసను ఘోషణ యుదాహరించిన సముచితముగా నుండును.

"రాజా:—ఈ బాలిక సాకినట్టి బలియంత ... అమ్మవారికి ... అట్టిదాని క్రీడతో ...

జై సింగ్:—ఏ ఒక మాట తెలియను. (బాలికతో) బిడ్డా ఏల యేడ్చెదవు. అమ్మవారే తీసికొనిన దానికై కన్నీరు కార్చెదవా?

బాలిక:—ఏమి? ఆ గొర్రె నా పెంపుడు. నేను గుడికి కాలస్నానమునకు నేను వచ్చినపుడు నా వెనకనే వచ్చును, అడుగును, గడ్డిని తినక యుండును. నేను వచ్చి దాని నెత్తుకొని నా భోజనము దానికిచ్చి యుందును. నేను తప్ప దానికి ఎవ్వరు లేరు.

జై సింగ్:—(రాజుతో) స్వామీ నా ప్రాణము ఇచ్చిన దానికొఱకు ఈ బాలికను ... సిద్ధముగ నున్నాను. కొను అమ్మవారి కార్యమున క్షమించుము.

బాలిక:—అమ్మవారు తీసికొనెనా! అది దబ్బర. అమ్మవారు కొనునా ...

జై సింగ్:—హా, హా, మహాద్రోహము!

బాలిక:—(దేవరతో) తల్లీ, యొక బీదరాలి ప్రీతిని దొంగలించుటకు నీవుంటివా? అట్లైననిన్ను నిందించి నిన్ను శిక్షింపగోరి మొఱపెట్టుకొనుటకే సింహాసనము ముంగట నిలుతును.

రాజా! నీవైన చెప్పుము?

రాజా—బిడ్డా నేను జవాబియ్యజాలను.

బాలిక—ఈ రక్త ప్రవాహము నాకెట్లు తెలియును? కీప్రియమైన తల్లీ నీవు నిర్దయ ప్రాణమును కై సర్వాంగము లంజలించి యంబారము మొఱపెట్టుకొని నప్పుడే చెవిటి ప్రపంచమున మించి నియ్యాలో కము నాదేయమదేల నాటక పోయెనో గదా!

జై సింగ్—నేను చిన్న నాటనుంచి నిను సేవించితిని గదా యోవిగ్రహ తల్లీ! కరుణయను నట్టిది మర్త్యులకేనా యుండునది. దేవతలకు లేదా. తల్లీ, నా వెంటరమ్ము, నా చేతనైనంత సాయము చేతును."

చోర నైపుణ్యము.

ఈ తాలూకాలోని జల్లాపురమను గ్రామములో ఐదినముల క్రిందట నాలుగిండ్లు దోచుకొనబడెను. రాత్రి కాలమందు కిటికీల, నూనె లెక్కి నిండ్లలో దూరి పెట్టెలమూడవనే సొత్తులను బట్టలను దీసుకొని వెళ్లినారు. దొంగలు నాలుగు జాతులవారి యిండ్లలో వెదకినారు. ఒకరు రెడ్డి, ఒకరు కోమటి, ఒకరు చాకలి, ఒకరు బోయి, వీరు సొమ్ముల పోగొట్టుకొనినారు. రెడ్డియింటిలో సుమారు ఏడవేల రూపాయల సొమ్ములును, కోమటి యింటిలో ఇవువందల రూప్యములను దోచెను.

దొంగల మిండెలు.

కొనిబోయి యింటిలో చిల్లరసామానులు పోయెను. చాకలి తన యింటి వారందఱును నింటినుండి నలుగనే పడిదియుండి దొంగలు దబ్బలు తలుపు మూసి ... తలకిందు చేసి పను తెచ్చిరి. ... చాకలి వానిని ...

... లోపల ప్రవేశించి కట్టుకొను సామానుని ... ఉన్నదను ... దొంగలు ... తలుపు ... ఫ్రాంచి ... నపడి పోయిరి. దొంగతనము ... దినముల మునుపేరాయిదిను పోలీసు ... తెలియుచున్నది.

గ్రామములలో ఉద్యోగులు పోలీసు వారు పోలీసులు ... మాట్లాడి ... నవములందుండ ... వారి పిచ్చుకలు ... ఇంతకు ముందు ... కరణము ... పాలు చేయుటకు ... తక్షణ ముంచుక

మహబూబ్ నగరు శాలిబండ్రోత పాఠశాల

సింహావలోకనము

ఈ పాఠశాలయొక్క పూర్వ సంవత్సరాంత పరీక్షలు గొప్ప ఎప్రిల్ తో ముగిసినవి. విద్యార్థులకును, ఉపాధ్యాయులకును చేసిన కొలవు సెలవులోను నూతన సంవత్సరమునందు సికింద్రాబాదు మహబూబ్ కాలేజి ఉపాధ్యాయులు కరుణతో దయచేసి బాలికలను పరీక్షించి పరీక్షాఫలితములనొసంగి బాలికలను సెలవుకై వెళ్ళిరి. నా కిరువుల పాఠశాలయు వందనీయులు.

కాలేజి ప్రిన్సిపాలుగారగు శ్రీయుత హనుమంతరావు పంతులుగారు దయతో నొసంగిన ఫలితములను, శ్రీవారికి పాఠశాలాధికారులు వందనీయులు.

"పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయిని కోరిక పైన శ్రీయుత్ రావుగారు, రామారావుగారు సైతము పాఠశాల బాలికలను పరీక్షించిరి విద్యార్థినులు గొప్ప ఫలితముల నొసంగుటచే నా మనస్సంతయు సంతోషమున ముంచినది. నా స్వంతము, ఇట్టి గొప్ప ఫలితము నొసంగుచున్న కార్యము లకు ప్రధానోపాధ్యాయినికిని, బాలికలకును నా వృద్ధిని పొందునట్లు హృదయపూర్వకముగ కోరుచున్నాను."

యం. హనుమంతరావు,

మహబూబ్ కాలేజి

ప్రిన్సిపాల్.

కళావంతుల సభలు

దక్షిణ హైదరాబాదు సంస్థానము (సికింద్రాబాదు) పట్టణమున, మే నెల ౧౧, ౧౨, సికింద్రాబాదు నందును, ౧౫, ౧౬ న హైదరాబాదునందు కళావంతుల సభలు జరుపబడును. పేరొందిన నాయకులచే ఉపన్యాసము లొసంగబడును. కార్యక్రమము ప్రత్యేకముగ తెలుపబడును. సంస్కృతాలు, సంగీతము, నాట్యము, కళలకు తెలంగాణ ప్రార్థింతుం.

స్త్రీలకు ప్రత్యేక స్థలము.

మాకు దేశమునుండి వచ్చువారు, యింకొకరి విషయమై మాటలు తెలిసిన, వారికి వసతులు నిడ్డ బడును.

దేశముఖ్ ఎం. వీరన్న, ప్రెసిడెంటు,

దక్షిణ హైదరాబాదు సేవాసమితి

గోలకొండ పత్రిక
ప్రభవ నామ సంవత్సర వైశాఖ శు ౧౦
బుధవారము

నాయకులు: ప్రజలు

అసహాయోద్యమము ప్రజల హృదయమునందు నాటియున్నదని చెప్పుటకు నాగపూరునందును అలీబాగునందును జరుగుచున్న సత్యాగ్రహములే నిదర్శనములు. నాయకులు తమ శ్లాఘనములు మూర్చుకొని తాను తాము ప్రభుత్వమునకు సహాయపడుటకు సమ్మతులగుచున్నారు. కాని ప్రజలు మహాత్మా గాంధీగారి హితవును మరువలేదు. నాయకులయందు వాక్స్వాతంత్ర్యమున్నంత కార్యశూరత్వము లేదు. ఒకరితో నొకరికి సరిపడక, అభిప్రాయ భేదములు కలిగి, నిరంతరము తగవులాడుచు, కాలము మారు కొలది నూతన రాజకీయ వ్యక్తులు బయలు దేర దీయుచున్నారు. తమ చంచల అభిప్రాయములకు తోడ్పడుటకై దేశమునందు పర్యటనము సల్పి బలము కూర్చుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్న వారే కాని దేశవిముక్తికై యెట్టిమార్గ మవలంబించవలయునో ఆలోచన ప్రొక్కుటలేదు. ఆరు నెలల క్రిందట శాసన సభలకు పోయి ప్రభుత్వము వారి పద్ధతుల ఖండించి, అన్యాయ వ్యయముల అంగీకరించమనియు, ద్వంద్వ ప్రభుత్వములు తూలదోసెదమనియు, ఉపన్యాసములు చేసి అమాయకులగు ప్రజల నుండి సమ్మతుల సంపాదించి శాసన సభామందిరములకు జేరిరి. నాటినుండి నేటివరకు ప్రజలకు కలుగుచున్న కష్ట నిష్ఠురములు విచారించిన వారు గానరారు. శాసన సభలయొక్క మొదటి సమావేశము గడచి తీరినది. వీరు కొన్ని తీర్మానములపై తీవ్రముగు ఉపన్యాసముల గావించిరి. సంగీతముచే చింతకాయలు రాలవన్నట్లు వీరి యుపన్యాసముల వలన ప్రభుత్వము లొంగునా!

శాసన సభల నుండి విశ్రాంతి కలిగిన పిదప జాతీయ మహా సభాధ్యక్షులగు శ్రీ యుత శ్రీనివాస అయ్యంగారు దేశమునందు పర్యటనము సల్పి శాసన సభాసభ్యుల [illegible] దెలుపుచున్నారు. శాసన సభలందు [illegible] కాలయాపనము చేయుచున్నారు. [illegible] ముందు దేశము పాలించుటకై అనుభవము సంపాదించుటకై వానిలో చేరితిమనియు, నుడివిరి. ఇప్పుడు సర్వ రాజకీయ పక్షములు వారును కలిసి నొక నివేదిక తయారుచేసి ప్రభుత్వము కల్పింప వలయునని ప్రచారము గావించుచున్నారు. లోగ బీసెంటమ్మగారు తయారు చేసిన ఇండియా కామను వెల్తుబిల్లు నకేమయ్యెనో పట్టినదో విదితమేకదా! అయ్యంగారి నివేదికవలన కలుగు లాభమేమి? అంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు సహాకారమునకు దిగుచున్నారు. ఈ రీతి నాయకులందరును పెడ మార్గములకు దిగుచున్నారనిన తప్పు కాదు.

మననాయకుల స్థితి యీరీతి యుండ ప్రజలుమాత్రము వారియభిప్రాయానుసారము మెలగక పూర్వము అసహాయోద్యమము నందే నిలిచియున్నారు. ప్రభుత్వము వారు వంగరాష్ట్ర రాజకీయ నిర్బంధితుల విడుదల గావింపలేదని నాగపూరునందు అవరీగారి నాయకత్వమున ఆయుధ శాసన ఉల్లంఘనము జరుగుచున్నది. ప్రతినిత్యము స్త్రీలు పురుషులు ఆయుధపాణులై సివిలులైనునందును ఊరేగుచున్నారు. పోలీసువారు కొందరిని అరెస్టుచేసిరి. కానియిప్పుడు మౌనమువహించి యున్నారు.

ఇదియేరీతి బొంబాయి రాష్ట్రమందలి అలీబాగునందు పన్నులు ప్రభుత్వమున కొసగగూడదని తీర్మానించుకొని సత్యాగ్రహమునకు పూనుకొనిరి. గతవత్సరమిచట రిసెటిలుమెంటు జరిగియుండెను. ఇందువలన పన్నులు హెచ్చింపబడెను. ఎన్నిసార్లు రైతులు మొరబెట్టుకొనినను అధికారులు గమనించలేదు. అందుచేసిరి సత్యాగ్రహమునకు పూనుకొనిరి. నాయకులెవ్వరో తెలియుటలేదు. కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు అలీబాగునకువెళ్లి అచట స్థిరచిత్తులయియుండవలయునని ప్రజలకు హితవుగఱపిరి.

ఇంతియకాక దేశమునందు మతావేశ పూరితులగు నాయకులు కొందఱు గలరు. వీరిద్వారా పూరితమగు యుపన్యాసములవలన అపుడపుడు హిందూ మహమ్మదీయ కలహములకు కారణమగుచున్నవి. ప్రభుత్వము వారింతవఱకే "విభజించి పాలింపుము" అన్నసూత్రమనుసరించి ఉద్యోగములందును, కోర్టులందును, మునిసిపాలిటీలందును గల్పించుచున్నారు. వానితోడ మతావేశమును [illegible]

మున్నది. ఇట్టివారి నాయకత్వమునే యుండిన దేశవిముక్తి సాధ్యపడ నేరదు. కనుక ప్రజలు వీరిఅభిప్రాయములకు చెవియొగ్గగూడదు.

దేశమునందు పరిస్థితులిట్లుండ మేనెల గ్రోన లేది. బొంబాయినగరమున కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సభకూడుచున్నది. సభవారు పరిస్థితులు సమగ్రముగ చర్చించి యేమి తీర్మానింతురోఅని అందఱును తహతహ పడుచున్నారు. కనుక ఇట్టి సందిగ్ధస్థితియందు సభవారు పెడమార్గమునకు ప్రోత్సాహ దేశముయొక్క స్వాతంత్ర్యము కొఱకు సన్మార్గము నిరూపించెదరు గాక.

వర్తమానములు

లాహోరు అల్లరులు

ఈ వారమునందు లాహోరు నగరమునందు, హిందూ సిక్కు, మహమ్మదీయ కలహములు జరుగుచుండుట చింతనీయము. సుమారు రెండు సంవత్సరములనుండి వ్యక్తి విషయములే ఇరు తెగలవారి కలహమునకు కారణమగుచున్నవి. ఒకటిరెండు స్త్రీల అపహరణ విషయమున కలహముగమారి పరస్పర కొట్లాటలవలన ౧౫ గురు హతులైరి. ౧౦౦ మందికి గాయములు తగిలినవి. ఈ కలహ వాయువు ఢిల్లీనగరమునకుగూడ వ్యాపించినట్లు తెలియుచున్నది. ఒకవంక వంగరాష్ట్రమున హిందూ మహమ్మదీయుల పరస్పర మనస్పర్థలు సమసిపోవుచుండ లాహోరు నగరమునందు చెలరేగుట దేశభక్తుల దృష్టి యందులో సందియము లేదు. [illegible] కలహములవలననే భారతీయులు స్వాతంత్ర్యము చూడబాలుచున్నారని ప్రాజ్ఞులకు విదితమే. అల్పవిషయములు మతకలహములుగ [illegible] ప్రజలలో గల మతౌద్రేకమే కారణము. ఏమతమయినను దాస్యమునకు దారితీయదు. సహనము, దైవభక్తి, దేశభక్తి యుదయింపజేయును. మహాత్ముడు లోగవచించినట్లు హిందూ మహమ్మదీయ సమైక్య పరిష్కారము [illegible] ఇంతవరకు జరిగిన కృషి ఫలవంతము కాలేదు. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] సమబుద్ధి [illegible]

పరాధీనజాతుల సభ

ఈ సభను గూర్చి లోగడ కొంత వ్రాసి యుంటిమి. మా పాఠకులు మరికొన్ని విష యములు తెలిసికొనవలసి యున్నవి. ఈ స భాసదులయందు చీనా దేశము, భారత దేశ ము గూర్చియే పెక్కు తీర్మానములు గావిం పబడెను. పలయన పరాధీన జాతులలో ముఖ్య దేశములగు వీనికి స్వాతంత్ర్యములభిం చిన ఇతర దేశములకు కడుసులభముగ విముక్తి గలుగునని వారి ఆశయము. కొందఱు సభ యందు ఇట్టి విధానమవలంబించ బడుటచేనై రెండు దేశముల విముక్తి కొరకు సభ చేయబడి నదా అని ప్రశ్నించిరి. కాని సభ్యులంతగ పట్టుబట్టలేదు. భారత దేశమునకు సంబంధిం చిన దిగువ తీర్మానములు సభయందామో దింపబడినవి:—

„భారత దేశమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటకై భారతదేశీయులు ప్రారంభించిన జాతీ యోద్యమమునకీ సభవారు సంపూర్ణ సానుభూతిని జూ పుచు భారతదేశము గనుక విదేశీయుల అధికారము వలనను, సర్వ విధములైన ధనాపహరణము వలనను విముక్తి కాఁబడినచో, ప్రపంచమందలి సర్వపరాధీన జాతులకు విముక్తి లభించునని నమ్ముచున్నారు.”

„ఈ మహోద్యమమునకు అన్యదేశముల యందలి కర్మకారులును తోడ్పడి, విదేశీయుల సైన్యములు భారత దేశము నాక్రమించక యుండగను, తోడ్పడవల యునని కోరుచున్నారు”

„కర్మకారులకును, రైతులకును, విముక్తి లేనిదే స్వాతంత్ర్యమన్నది యుండదుగాన, భారతజాతీయో ద్యమ నిర్వాహకులు ముందుగా నాకార్యము నిర్వహిం చుటను బూనుకొని, ప్రపంచములోని యితర భాగ ములయందలి స్వాతంత్ర్యోద్యమములకుగూడ సాయ ము చేయుచుండవలయునని కోరుచున్నారు.

తుది తీర్మానమునందు సూచించిన విష యము మననాయకులు గమనించవలసియు న్నది. కాపన సభల ఆర్భాటము వలన కాలము వృథా పుచ్చక గ్రామములనిర్మాణము నకు పూనుకొని రైతులను, కర్మకారులను ఉద్ధరించి జనసామాన్యమును స్వరాజ్యోద్య మమునకు సిద్ధపరచుట మెంతయుసముచిత సము. దేశాభివృద్ధి దాయకము. కనుక నాయకులు శ్రద్ధవహింతురు గాక!

వంకాయల సేద్యము

భారతీయులు ఆఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా మొ న్నగు ఖండములకేగి అచట తీసుకపోయిన్న భూముల సేద్యముచే కనుకూలముగ చేసి అన్ని విధముల సంపన్నుల. కొందరు పండించి, తెల్లవారికొప్పగించిరి. ఇప్పుడిట్లుండగను నగ రమునకు దన్న ఒక హిందూ స్త్రీ గయానా వారి చేత వంకాయలు సేద్యము చేయుటకై ప్ర యత్నించుచున్నారట. దీనివలన ఇంగ్లండు నందుండు భారతీయులకు స్వదేశ కూరగాయ లు తినుటకు లభించును. వీనిసేద్యముకై హిం దూ దేశమునుండి వారుతగువారిని పిలుపిం చుచున్నారట. ఇంతవరకే హాస్యమగా కొంత ర భేదమున్నచోటున స్థిర నివాసము లేర్పరు చుకొనుచున్న ధనికులగు భారతీయులు స్వ దేశమునందు గల సౌకర్యములచట సమ కూరిన వారు స్వదేశమును ఎల్లకాలము వీడు టనిక్కము.

చీనా కార్మికులస్థితి

చీనావారి కర్మాగారముల యందు ప్రతి దినము ౧౩ గంటలు పనిచేయించెదరనియు, కూలి వాండ్రందరును ౧౪ సంవత్సరముల వయస్సుగల బాలురే యనియు, స్త్రీలు కూడా నున్నారనియు బ్రిటిష్ విదేశ కార్యా లయము వారు ప్రకటించు చున్నారు. బ్రిటిష్ వారి కర్మాగారముల యందలి పరి స్థితులు చక్కగా యున్నవట. ఇట్టి విషమ స్థితికి కారకులెవరు? విదేశీయులే. పలయన చీనావారు విదేశీయులతో పోటీ సలుపుట కును, విదేశీయుల వస్తువులు బహిష్కరించు టకును నీ విధానము నవలంబించు చున్నారు. ఈ ప్రకటన గావించుటకు బ్రిటిష్ వారికిగల సదుద్దేశము తెలుపకుండయే విశదమగుచు న్నది.

అమానుష కృత్యము

కాథియవాడు సంస్థానములో నొక పల్లెలోగల దేశభక్తి పూరితుడగు నొకనిమ్నజాతి ప్ర ముఖుని భార్యకు జబ్బుచేసెను. ఆయన నొక డాక్టరు వద్దకేగి తన యింటికివచ్చి రోగిని పరీక్షించుటకై కోరెనట. కాని ఆ డాక్టరు మాలపల్లెకు రానని నిరాకరించె నట. ఈరీతి నాతాత్కాలికముగ ఆ ప్రముఖుడింటికి పోయి ఆ గ్రామములోగల కొందరిని బతి మాలి డాక్టరు ఫీసు సంపాదించి తెచ్చి డాక్ట రుగారిని రమ్మను మనెనట. అతడు వచ్చి వారియింటివెలుపల నిలబడి ఒక మహ మ్మదీయుని చేతికి ధర్మామీటరునిచ్చి అతని కొసంగు మనెనట. పిమ్మట ఆమ హమ్మదీయుని ద్వారానె సైగలతో మందు ఇంటికిబోయి ఔషధము బంపెనట. కాని దురదృష్టవశమున ఆ ప్రముఖుని భార్య చనిపోయెను. మనవారు నిమ్నజా తులయెడ మహమ్మదీయులకును, క్రైస్త వులకును జూపుగౌరవమునుగూడ జూపలేక పోవుట శోచనీయము. ఎంతవరకు హిందు వుల యందిట్టి మూఢాచారములు ప్రబలి యుండునో దేశమభివృద్ధి నొందజాలదు. ఒక నీచ జంతువుకన్న దాతులు అపవిత్రులగు వా! ఎంతటి నిర్దయ!

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు

గౌరవనీయులగు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు దక్షిణాఫ్రికాయందు ప్రథమభారతీయ ప్రతి నిధిగ నియమింపబడిరని ప్రభుత్వ ప్రకటన తెలుపుచున్నది. ఇట్టివార్తవిని, భారతదేశ మందే కాక ఖండాంతరములయందు సంత సింపని వారుండరు. దక్షిణాఫ్రికాయందు నూతన ఉపద్రవములు సంభవించుచున్నవి. అచట కాంగ్రెసు వారిలో భేదములుప్రాద నూపినవి. ఇచ్చివారు పీడింపబడి కులీనవర్తి తికకాలకును చూపుచున్నారు. ఇట్టిస్థితియందు అన్నియు చక్కబెట్టుటకు శాస్త్రిగారికన్న నెక్కుడుసమర్థులు గానరారు. ఆంధ్రమాన మహాశయుడు నిరంతరము పాటుపడుచునే యున్నాడు. వీరిక్రొత్తగా శాస్త్రిగారి ప్రయత్న ము తోడ్పడిన ఫలవంతములుకాగలవు. దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయుల హక్కులుగాపాడు టకు శాస్త్రిగారి నియామకముతోడ్పడు గాక యని కోరుచున్నాము.

నైజాంరైల్వే ఆడ్వైజరీ కమిటీ

ఈనడుమ యొక్క రెండవ సమావేశము ౨౬ తేదీల ఆ ౨ తేది ఏజెంటుగారి కార్యాలయమునందు జరిగి నది. సభ్యులందరును వచ్చియుండిరి. కొన్ని రైల్వే స్టేషనులయందు వేయింగు రూములు (విశ్రాంతి స్థల ములు) కట్టుట గూర్చి విచారణ చేయబడెను. జన సమ్మర్దముండు టేసి మూడవ తరగతి ప్రయాణీకులకు, అక్కడున్న చోట యున్నదను, అలంపూరు నొద్దనుండగను వేయింటరూమ్ కూడ కావలెనని కోరుటకు పేరు తీర్మానించ బడినది.

విచారణ గూర్చి విచారణ జరుగు ప్రత్యేకమైన స్టేషనులు ప్రయాణీకులకు వసతి కల్పించవలెనని తీర్మానిం చిరి.

కాలేపల్లి కొత్తగూడెం రైలుమార్గము మీద పోలీసు తనిఖీ వారిచ్చునట్టి ప్రయాణీకులు ప్రైవేటు లైసెన్సు పొందవలెను ప్రయాణము చేయవచ్చునని అభ్యర్థించిరి.

కాజీపేట బల్హార్షా రైలు మార్గము మీద ౩ వ తరగతి ప్రయాణీకులకు వసతి కల్పింపబడునని కూడ అభ్యర్థించిరి.

బ్రిటిషు ఇండియాలో ఇతర రైల్వేలను వారిచేత వేయబడిన ప్రయాణీకుల సౌకర్యము కొరకు వసతులకై చర్చించబడెను. సలహా కమిటీవారు నిజాం ప్రభుత్వము వారికి తెలుపవలెనని తీర్మానించబడెను

స్థానిక వృత్తాంతములు

[illegible] గారికి 3 దినములనుండి శరీర అస్వస్థతగా నున్నదని [illegible]

రెడ్డిహాస్టలుకు విరాళములు

శ్రీయుత [illegible] చంద్రశేఖర రెడ్డిగారు [illegible] రెడ్డిహాస్టలుకు [illegible]

సు. ప్రతాపరెడ్డి
సెక్రటరి.

భూరివిరాళము

[illegible]

దేశీయ రాజులసభ.

[illegible]

ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఏజెంటు.

[illegible]

రసిక శాఖాధ్యక్షులు

[illegible]

పదభ్రష్టులు.

[illegible]

స్త్రీ శాఖాధ్యక్షురాలు

[illegible]

నగరు [illegible] తాలీమాతు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

పత్రికా నిషేధము

[illegible]

నందలాలు నీలుగారు

[illegible]

రెడ్లలో మొదటి

పునర్వివాహము

శ్రీమత్ ప్రభవనామ సంవత్సర వైశాఖ [illegible] రెడ్డి [illegible] పునర్వివాహము [illegible]

వివాహ మహోత్సవము.

[illegible]

భోజనపు విందు

[illegible]

ఉపహార విందు

[illegible]

విద్యా సంస్థలకు దానము

ఈ వివాహ మహోత్సవ సందర్భమున [illegible]

౧	రెడ్డి విద్యాలయము	[illegible]
౨	శ్రీ కృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషా నిలయము	[illegible]
౩	శ్రీ వేమన ఆంధ్రభాషా నిలయము	[illegible]
౪	విజ్ఞానవర్ధినీ భాషా నిలయము	[illegible]
౫	[illegible] బాలికా పాఠశాల	[illegible]
౬	ప్రసన్న [illegible] బాలికా పాఠశాల	[illegible]
౭	[illegible] కన్యా పాఠశాల	[illegible]
౮	[illegible]	[illegible]
౯	[illegible]	[illegible]

[illegible]

ముగింపు

[illegible]

ఇనాములు జప్తులు

[illegible]

నిజాము రాష్ట్ర [illegible] సంస్కరణ సభలు.

[illegible]

వైద్యులు మృత్యువుతో పోరాడుట

ఇంగ్లండులో జార్జి విలియమ్ అనే ఒక గొప్ప రైతు [illegible] కొన్ని దినములకు పండ్లను తినుచు యుండెను. దీనివలన నాతని పెదవులకు నష్టము సంభవించి తీవ్రతరముగ ఒక విధమైన వ్రణము పుట్టి నాతడు బాధపడ్డాడు. హృదయము కొంచెము కొట్టుకొనుచున్నను ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములు పూర్తిగా ఆగిపోయి అతడు అచేతనుడాయెను. ౧౦ గంటలకే మృత్యువువాత బడునని నిశ్చయించబడెను. కాని ముఖ్యుడగు వైద్యులు చాల ప్రయాసపడి కృత్రిమమైన శ్వాస నేర్పాటు చేసిరి. ఇంజక్షను లియ్యబడెను. మూత్రపిండముల నరకాటము [illegible] ఈ కాలమందు నాతడు [illegible] గడచెనట! చిన్న చిన్న మాటలతో సంజ్ఞ చేసి ప్రాణ రక్షణార్థమై పోరాడు వారికి [illegible] తెలియజెప్పి ప్రోత్సహించెను. స్వల్పముగా [illegible] నూడ స్వీకరించెనటగాని జ్వరము, అప స్మారము వచ్చుచుండెను. [illegible] సంవత్సరము [illegible] విషమగా [illegible] జనములు [illegible] మృత్యుముఖమునుండి తప్పించగలుగుటచేత వైద్యులని వినయముగ కూవినట్లు ప్రశంసించిరిగాని వారి [illegible] ఫలితము [illegible] గంటలకంటె [illegible] లేదు. శ్వాసకోశములలోనికి గాలిని ప్రవేశ పెట్టుటకు రోగియొక్క [illegible] భాగమును ఇద్దరిద్దరు మనుష్యులు [illegible] నిమిషముల [illegible] [illegible] ఆవిధాముగా [illegible] మరణించెను. [illegible] ఈ విధముగ గుణకారము [illegible] జీవన్మృతుడై [illegible] ఈ చికిత్సవలన రోగి [illegible] ప్రాణము యెట్లు [illegible] [illegible] [illegible] డాక్టరు [illegible]

[illegible] డాక్టర్లు [illegible] వ్రాయుచున్నారు [illegible] ప్రాణమును నిలువ బెట్టుటరో [illegible] పోరాడలేని విధమును [illegible] అవసానకాలము చాల అమూల్యమైనది [illegible] రోగియొక్క [illegible] ఇంతకు ప్రయోగము [illegible] పర్యవసానము [illegible]!!

ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు

[illegible] విధముల [illegible] సామానులు [illegible] ఫోటోలు [illegible] [illegible] [illegible] పనులు [illegible] పట్టుదారములతో [illegible] ఇతర చిత్రములు [illegible] [illegible] ఇయ్యబడును.

భిడె బ్రదర్సు
[illegible]
హైదరాబాదు (దక్కన్)

హైదరాబాదు బజారు ధరలు.

కోడూరపు లక్ష్మినర్సయ్యగారు,
వర్తకులు ఉస్మానుగంజి హైదరాబాదు

ధరలన్నియు పోలీలు.

పల్లా— ౧౨౦ సేర్ల తూకం
సిక్కా రూ॥ కలదులు.

(వైశాఖ శు॥ ౯) ధరలు.

పెద్దకందిపప్పు	రు॥ ౨౪ ౦ ౦
చిన్నకందిపప్పు క్రొత్తవి	౨౬ ౮ ౦
నానకరాంబియ్యము	౨౮—౯, ౨౫ వరకు
కొతపుపోడిబియ్యము	౨౯—౩౦ వరకు
యిలాయితి పలుకు చిన్నవి	౨౯ ౦ ౦
పేకుసన్న బియ్యము	౨౪—౯, ౨౮ వరకు
గవుడబియ్యము	౨౮—౯, ౨౬ ,,
పిపోడిబియ్యము	౨౫—౨౮ ,,
ఆరకొటుబియ్యము	౨౯—౩౦ వరకు
రామసాగరాలు పాతవి	౨౯, ౨౯ ౮ ౦
సన్నమిరచి	౮౫ ౦ ౦
ఉరకపప్పు	౧౬ ౧౮ ౦
మినుములు	౧౪ ౦ ౦
శనగలు క్రొత్తవి	౧౯—౯, ౨౦ వరకు
లంకలు	౧౮ ౧౦ ౦
యెర్రగోధుమలు క్రొత్తవి	౨౫ ౦ ౦
శరబతిగోధుమలు	౨౬ ౦ ౦
బన్సీగోధుమలు	౨౯, ౩౧ వరకు
మక్కగోధుమలు	౨౮ ౦ ౦
జలాలియగోధుమలు	౨౬—౯, ౨౮ వరకు
పచ్చజొన్నలు [illegible]	౧౨ ౧౨ ౦
ఉల్లిగడ్డ	౬ ౧౦ ౦
నువ్వులు తెల్లవి	౮౨ ౧ ౦
పెసలు నల్లవి	౨౦ ౦ ౦
గడ్డినువ్వులు	౨౯, ౩౦ ౦ ౦
తెల్లవులవలు	౦ ౦ ౦
నల్లవులవలు	౧౨ ౮ ౦
పసుపు	౨౦ ౦ ౦
బెల్లము క్రొత్తవి	౨౮ ౦ ౦
కందులు క్రొత్తవి	౨౧—౯, ౨౨ వరకు
అలుసందలు	౧౯ ౮ ౦
చింతపండు క్రొత్తవి	౧౪—౯, ౧౯ వరకు
కుసుములు	౨౭, ౨౩ ౦ ౦
పెంతులు సేరు ౧౬	౪ ౦ ౦
అముదం సేరు ౧౨	౫ ౫ ౦
ధనియాలు సేరు ౧౬	౩ ౦ ౦
మంచినూనె సేరు ౧౨	౯ ౦ ౦
ఎల్లిగడ్డ సేరు ౧౨	౫ ౮ ౦
నెయ్యి నెం ౧. సేరు ౪౦	౬౦ ౦ ౦
నెయ్యి నెం ౨ సేరు ౪౦	౪౦ ౦ ౦
అల్లం సేరు ౧౨	౨ ౮ ౦
వెండి తు ౧౦౦	౩౫ ౯ ౦
బంగారం తు॥ ౧ కి	౨౪ ౫ ౦
గీనిరు కలకత్త	౧౨ ౧౪ ౬
నోట్లు	౧౮ ౪ ౦
హుండి	[illegible]

జాతక ఫలములు.

౧౯౨౬ సం॥ లో తూర్పు గోదావరి జిల్లా కౌన్సిలు ఎలక్షను కొరకు పూర్వము అభ్యర్థుల జయమును తెల్పిన జ్యోతిష్కులు వీరే. కాంగ్రెసు పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది "తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో రెండవ కౌన్సిలు ఎలక్షనులో మీరు జ్యోతిష్యము చెప్పిన ప్రకారము కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు సంపూర్ణ విజయము గాంచిరి మీరు చెప్పిన జ్యోతిష్యము సరిగా రుజువైనందులకు మిమ్ములను అభినందించు చున్నాము"

మా మిదివరలో అనేక మంది జ్యోతిష్కులచే తమ జాతకములను వ్రాయించి యుండినను ఒక సారి మా చేత వ్రాయించి పరిశీలింపుడు. తమ జాతకము గాని, సరియగు జనన కాల మడియలు గంటలు గాని ఇవి తెలియని ఎడల ఉత్తరము వ్రాయు కాలము, వయస్సు, మాకు పంపిన, జాతకునియొక్క శరీర సర్వ అవస్థలు, గుణములు, ధనము సోదర సోదరీలు, మాతృ, పితృ, భూమి, వాహనము, సంతానము, శత్రురోగ ఋణములు, కళత్రము ఆయుర్దాయము, పితృ భాగ్య విషయము లు, ఉద్యోగము, లాభము, వ్యయము, పొందగలుగునవి యు, విశేషాంశములు వ్రాసి పోస్టు ఖర్చులు సహా రు ౪ లకు వి. పి గా పంపెదము. ఇవి వచ్చిన పో సంపూర్ణ జాతకము (గ్రహస్ఫుటము అష్టవర్గ, షడ్వర్గ కట్టి మహాదశాంతర్దశలతో, ఆయుర్దాయము అభిప్ర వరకు వ్రాసి రు 10 లకు పంపెదము. ఇందుకు రు ౫ లు ముందుగా అడ్వాన్సు చేయవలెను. జన్మనక్షత్రము గాని, నామము గాని పంపిన కొరకు రీడింగు సహా సం॥ ర ఫలము రు 1—4—0 లకు వి. పి గా పంపె దము [illegible] 1410—3014

గురుజ్యోతిషాలయము గోపాలపురం,
కొత్తపేట పోస్టు, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.

ఓటో దిల్ బహారు.

(రిజిష్టర్డు)

తాము అత్తరులు చాలవరకు ఉపయోగించి యుండవచ్చును. కాని ఓటో దిల్ బహారు నవీన విధముగ అత్తరు ఇది పరిమళ పుష్పములచే నూతన విధముగ తయారు చేయబడినది. కొన్ని చుక్కలు వేసిన వాని వాసన వ్యాపించి మనస్సు, మెదడునకు ఆనందము కలిగించును. ఇంతటి విధమైన మిశ్రమము లేదు. ఈ అత్తరు దానికదియే సాటి మిక్కిలి వాసనయుక్తము అనుసరము

ఒక డ్రాం బుడ్డి ౧కి ధర రు. ౦—౧౨—౦ లకు మాత్రమే.
అర డ్రాం ,, ,, ,, ,, ౦—౭—౦
అర ఔన్సు ,, ,, ,, ,, ౨—౦—౦
ఉపాసనకు కావలసినంత [illegible] పంపబడును.

ఓటో రోజా.

ఇదియును గులాబీ పుష్పములచే తయారు చేయబడినది. చేతిరుమాలు యందు కొన్ని చుక్కలు వేసిన గులాబీ పుష్పముల సువాసన వ్యాపించును. (ఒక తులము బుడ్డి వెల రు ౧—౧౨—౦) కొంపెను.

ఓటో జెస్మిన్.

ఇది మల్లెపువ్వుల చే తయారుచేయబడినది. చాల పరిమళముగా నుండును. (ఒక తులము బుడ్డి వెల రు. ౧—౧౨—౦) కొంపెను

సోల్ ఏజంట్లు:— ది ఆంగ్లోఇండియన్ [illegible] కెమికల్ కంపెని, ౧౧౫ జామ్బాయము బొంబాయి.

[illegible] కొంటు —
[illegible]
చార్మినారు, హైదరాబాదు.

REG No. N 45   REG No M 2185

గోలకొండ పత్రిక
ట్రూపుబజారు హైదరాబాదు, దక్కన్
సంవత్సరము చందా రు. ౬-౦-౦
అర్ధ సంవత్సరము ,, ,, ౩-౧-౦
విడి ప్రతిక ౦-౧-౪

STAMP

Printed and Published by S. Prathapa Reddy at the Golkonda Press, Troop Bazaar, Hyderabad Dn